

Arkadiusz Adamczyk

Dr Zdzisław Jagodziński (1927-2001)

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 3, 317-318

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRO MEMORIA

Dr Zdzisław Jagodziński (1927-2001)

Najprawdopodobniej nie ma historyka specjalizującego się w najnowszej i współczesnej historii Polski, który prowadząc swe badania w Londynie nie zetknął się z kierownikiem Biblioteki Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie – dr Zdzisławem Jagodzińskim.

Rys biograficzny dra Zdzisława Jagodzińskiego, jest raczej typowy dla osób, które II wojna światowa zastała na terenach okupowanych przez wojska sowieckie. Urodził się 14 stycznia 1927 r. W chwili wybuchu wojny miał dwanaście lat, rok później był już zesłańcem w Kazachstanie. Po podpisaniu układu Sikorski – Majski znalazł się wśród grona licznych cywilów, którym udało się dotrzeć do armii formowanej przez gen. Andersa i wraz z nią w 1942 r. opuścił terytorium ZSRR. W latach 1942-1947 przebywał w Szkole Kadetów przy Armii Polskiej na Wschodzie. W 1947 r. przybył do Wielkiej Brytanii. Tam podjął studia historyczne. Po ich ukończeniu rozpoczął pracę w Bibliotece Polskiej w Londynie, równolegle uczestnicząc w seminarium profesora Mariana Kukieła, koncentrując się w swych badaniach nad stosunkiem Wielkiej Brytanii do sprawy polskiej w okresie Wiosny Ludów. Pod kierunkiem Kukieła Zdzisław Jagodziński napisał i obronił pracę doktorską. Od 1973 r. aż do swej śmierci pełnił obowiązki kierownika Biblioteki Polskiej. Jednocześnie aktywnie działał w polskich emigracyjnych instytucjach naukowych, działających na terenie wysp brytyjskich, m.in. w Polskim Towarzystwie Historycznym w Wielkiej Brytanii. Znany był również jako członek zespołu redakcyjnego londyńskich „Tek Historycznych”, jak również jako wydawca wznowionej w Londynie „Biesiady Krzemienieckiej”. Zmarł 5 III 2001.

Dr Zdzisław Jagodziński dał się zapamiętać przede wszystkim jako miłośnik kresów wschodnich przedwojennej Rzeczypospolitej. Osobom odwiedzającym Bibliotekę Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego znany był nieprzejednany stosunek doktora Jagodzińskiego do zmian terytorialnych, zaistniałych w wyniku porozumień jałtańskich. Swym poglądom dawał niejednokrotnie wyraz przy okazji różnego rodzaju odczytów publicznych oraz w swych artykułach zamieszczanych na łamach m.in. „Orła Białego”, „Lwowa i Wilna”, „Tygodnia Polskiego” i innych emigracyjnych periodyków. Przeciwstawiał się przede wszystkim bezmyślnemu niszczeniu na terenach dawnej Polski pamiątek świadczących o obecności i działalności Polaków. Również w swych badaniach historycznych szczególnie bliska mu była tematyka kresowa. Nie ukrywał ponadto swych fascynacji osobami ks. Adama Jerzego Czartoryskiego czy Tadeusza Czackiego, czy też atmosferą naukową dawnego Liceum Krzemienieckiego. Nieobca była mu również problematyka współczesna; ceniony był m.in. za opracowania bibliograficzne, szczególnie te poświęcone problematyce katyńskiej.

Piotrkowskie środowisko historyków zapamięta doktora Zdzisława Jagodziń-

skiego jako współinicjatora i sygnatariusza umowy o współpracy naukowej pomiędzy Biblioteką Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie a Instytutem Historii Akademii Świętokrzyskiej Filia Piotrków Trybunalski. Zapamiętamy go również, jako człowieka wielkiej życzliwości, służącego pomocą, radą, dzięki któremu nasze poszukiwania i kwerendy stawały się mniej uciążliwe, łatwiejsze i tym samym mogły zostać zakończone wymiernymi rezultatami.

Arkadiusz Adamczyk